

ЗАКОН О ГАРАНТНОМ ФОНДУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се оснивање, правни статус, дјелатност, коришћење средстава и начин управљања Гарантним фондом Републике Српске (у даљем тексту: Фонд).

Члан 2.

Фонд се оснива ради остваривања општег интереса који је изражен у пружању подршке развоју предузетништва кроз олакшавање приступа финансијским средствима потребним за обављање пословних дјелатности предузетника (правних и физичких лица) са сједиштем, односно пребивалиштем у Републици Српској, а посебно за:

- а) почетне пословне дјелатности,
- б) пословне активности младих предузетника,
- в) пословне активности жена,
- г) пројекте који доприносе запошљавању и очувању радних мјеста,
- д) извозно оријентисане пословне дјелатности,
- ђ) пословне дјелатности у области пољопривреде,
- е) производне дјелатности и услужне дјелатности повезане са производним сектором,
- ж) пројекте и пословне дјелатности за унапређивање економског развоја подручја са изузетно ниским животним стандардом или високом незапосленošћу и
- з) друге одрживе пројекте.

Члан 3.

Фонд послује на економским принципима уз примјену уобичајених правила струке која се примјењују у банкама и другим финансијским организацијама, примјену одредаба прописа којима се уређују облигациони односи и аката Фонда, уважавајући принципе дисперзије ризика везаних за издавање гаранција.

II ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ ФОНДА

Члан 4.

- (1) Оснивач Фонда је Република Српска.
- (2) Одлуку о оснивању Фонда доноси Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада).
- (3) Фонд има статус правног лица и уписује се у судски регистар као затворено акционарско друштво.
- (4) Пословно име Фонда је: Гарантни фонд Републике Српске, а. д. Бања Лука.
- (5) У сарадњи са међународним организацијама и институцијама Фонд може, уз пословно име из става 4. овог члана, користити и назив на енглеском језику: „Guarantee Fund of the Republic of Srpska“.
- (6) Сједиште Фонда је у Бањој Луци.
- (7) Фонд има печат који садржи пословно име Фонда.

Члан 5.

(1) Дјелатност Фонда је издавање свих врста гаранција, супергаранција и контрагаранција, за обезбјеђење дијела обавеза по кредиту или другој финансијској обавези уговореним између предузетника са сједиштем, односно пребивалиштем у Републици Српској, као налогодавца гаранције и дужника по обезбијеђеној обавези, и банке или друге финансијске организације, као корисника гаранције и повјериоца по обезбијеђеној обавези.

(2) Гаранције Фонда се издају у писаној форми за обезбјеђење конкретне финансијске обавезе предузетника и гласе на одређени износ са ограниченим временом трајања.

Члан 6.

(1) Фонд не може издавати гаранције за финансирање трговинске дјелатности која је претежно базирана на увозним производима, угоститељске дјелатности која се искључиво или претежно односи на:

точење пића (барови, бифеи и кафане), приређивање игара на срећу, коцкарнице, кладионице и финансијско посредовање.

(2) Фонд не може издавати гаранције за кредите који служе за отплату раније одобрених негарантованих кредита и финансијских обавеза предузетника код исте банке или друге финансијске организације.

Члан 7.

(1) Фонд може обављати стручне и административно-техничке послове и управљати гарантним фондом који општине оснивају у облику гарантних депозитних средстава орочених на посебним рачунима код пословних банака, у складу са прописима којима се уређује задуживање и издавање гаранција општина.

(2) Права и обавезе Фонда и општина по пословима из става 1. овог члана уређују се посебним уговором.

Члан 8.

(1) Фонд је обавезан по издатим гаранцијама, на основу овог закона, предузимати радње ради наплате потраживања по основу плаћених гаранција са рачуна Фонда.

(2) Контролу намјенског коришћења средстава по гарантованим кредитима или другим финансијским обавезама врше Фонд и банке или друге финансијске организације, у складу са закљученим уговором.

Члан 9.

(1) Статутом Фонда који доноси Скупштина Фонда уређује се надлежност, организација и начин избора органа Фонда, правила пословања, интерна ревизија, поступак измјене и допуне Статута и друга питања од значаја за рад и пословање Фонда.

(2) Скупштина Фонда донијеће Статут Фонда у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

III СРЕДСТВА ФОНДА

Члан 10.

(1) Средства за оснивање и почетак рада Фонда обезбјеђује Република Српска.

(2) Основни капитал Фонда је 30.000.000,00 КМ и уплаћује се у новчаном облику.

(3) Основни капитал Фонда подијељен је на редовне акције, чија је номинална вриједности једна конвертибилна марка, које гласе на име и уписују се у Централни регистар хартија од вриједности, а. д. Бања Лука.

(4) Фонд је обавезан да одржава капитал Фонда најмање у висини износа основног капитала утврђеног у ставу 2. овог члана.

(5) Фонд је дужан да формира и одржава посебне резерве за покриће ризика и губитака везаних за издате гаранције, у складу са Статутом Фонда.

Члан 11.

(1) Средства Фонда обезбјеђују се из:

- а) буџета Републике Српске,
- б) буџета јединица локалне самоуправе,
- в) Развојног програма Републике Српске,
- г) кредитног задужења,
- д) емисијом хартија од вриједности,
- ђ) прихода Фонда,
- е) донација и
- ж) осталих извора.

(2) Средства Фонда користе се за реализацију циља из члана 2. овог закона, на начин и под условима утврђеним правилником који доноси Скупштина Фонда.

(3) Начин инвестирања у хартије од вриједности слободних средстава Фонда до њихове намјенске употребе уређује се посебним правилником који доноси Скупштина Фонда.

Члан 12.

Фонд за своје обавезе одговара властитом имовином.

IV ОГРАНИЧЕЊА И УСЛОВИ ИЗДАВАЊА ГАРАНЦИЈА

Члан 13.

(1) Укупан износ издатих гаранција Фонда (гарантни потенцијал) не може бити већи од троструког износа основног капитала Фонда.

(2) Скупштина Фонда посебним актом утврђује највећи износ издатих гаранција за сваки гарантни програм.

Члан 14.

(1) Укупно излагање Фонда према једном предузетнику или групи повезаних предузетника по основу издатих гаранција не може бити веће од 5% вриједности основног капитала Фонда.

(2) Укупно излагање Фонда по основу издатих гаранција, према лицу које има лични интерес у правном послу са Фондом или се сматра повезаним лицем по прописима о привредним друштвима, не може бити веће од 1% износа основног капитала Фонда, односно према свим наведеним лицима не може бити веће од 10% износа основног капитала Фонда.

(3) Укупан износ гарантованих обавеза према једној банци или другој финансијској организацији за предузетнике из става 1. овог члана не може бити већи од 30% гарантног потенцијала Фонда, уважавајући ограничења прописана овим чланом.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, Влада, на образложени захтјев Фонда, може на одређени временски период одобрити да укупан износ гарантованих обавеза према једној банци или другој финансијској организацији буде већи од износа прописаног у ставу 3. овог члана.

(5) У обрачун укупног излагања Фонда, поред износа потенцијалних обавеза по издатим гаранцијама, укључују се и све доспјеле обавезе по издатим гаранцијама.

Члан 15.

(1) Групу повезаних предузетника чине два или више предузетника, у случају када због њихових међусобних односа, изложеност Фонда према њима представља јединствену изложеност ризику, односно када један од њих или они међусобно, имају директну или индиректну могућност контроле, односно утицаја над другим што је, у случају финансијских тешкоћа код једног од њих или више њих, изазвало или може да изазове финансијске проблеме и код осталих.

(2) Скупштина Фонда доноси акт којим утврђује критеријуме за одређивање групе повезаних предузетника.

Члан 16.

(1) Фонд може издати гаранције највише до 50% износа одобреног кредита или друге финансијске обавезе које је предузетнику одобрила банка или друга финансијска организација.

(2) Износ гаранција Фонда умањује се сразмјерно износу испуњених гарантованих обавеза предузетника, а ограничење из става 1. овог члана примјењује се на преостали износ гарантованог кредита или друге финансијске обавезе.

(3) Наплатом потраживања од предузетника, по основу плаћених гаранција и накнада, измирују се потраживања Фонда и банке или друге финансијске организације од предузетника, пропорционално њиховом учешћу у обезбјеђењу дијела обавеза по кредиту или другој финансијској обавези.

Члан 17.

Приликом одлучивања о издавању гаранције, у оквиру појединачних гарантних програма, Фонд ће посебно цијенити:

- а) начин и износ обезбјеђења кредита или друге финансијске обавезе који се гарантују,
- б) кредитни ризик предузетника,
- в) оцјену кредитног бонитета предузетника код банке или друге финансијске организације, чији се кредит или финансијска обавеза гарантује, а на основу успостављеног система праћења уредности испуњења обавеза предузетника према банци или другој финансијској организацији и
- г) учешће банке или друге финансијске организације у покрићу ризика и слично.

Члан 18.

(1) Услови, критеријуми и поступак, као и минимални и максимални рок издавања гаранција Фонда, у складу са овим законом, прописују се правилником, који доноси Скупштина Фонда.

(2) Услове, критеријуме, поступак и рок издавања гаранција Фонд је дужан транспарентно објављивати и учинити доступним предузетницима и јавности.

V ОРГАНИ ФОНДА

Члан 19.

Органи Фонда су: скупштина, надзорни одбор и директор.

Члан 20.

(1) Функцију Скупштине Фонда, као једночланог акционарског друштва, врши Влада.

(2) У случају трансформације Фонда у вишечлано акционарско друштво, Република Српска задржава најмање 51% акција са правом гласа, а Скупштина акционара се формира у складу са законом и другим прописима.

Члан 21.

Надлежност, састав, трајање мандата и начин избора чланова Надзорног одбора Фонда уређује се Статутом Фонда.

Члан 22.

(1) Фонд заступа директор Фонда.

(2) Директора Фонда именује и разрјешава Надзорни одбор Фонда, на основу претходно проведеног јавног конкурса.

(3) Надлежност, начин избора, трајање мандата и разрјешење директора прије истека мандата, уређује се Статутом Фонда.

VI ФИНАНСИРАЊЕ ФОНДА

Члан 23.

(1) Оперативни трошкови Фонда финансирају се из накнада и прихода остварених властитим пословањем.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, средства за почетак рада и оперативни трошкови Фонда у случају недостајућих накнада и прихода из властитог пословања, могу се финансирати из буџета Републике Српске, у складу са прописима којима се уређује буџетски систем Републике Српске.

(3) Остварена добит Фонда распоређује се у резерве и капитал Фонда, на основу одлуке Скупштине Фонда.

Члан 24.

(1) Фонд обрачунава и наплаћује накнаду која се састоји из премије и провизије.

(2) Премија је накнада за ризик, која се изражава као проценат и обрачунава се на износ остатка дуга на који је издата гаранција, а обрачунава се и наплаћује унапријед за тромјесечни период.

(3) Провизија је накнада за трошкове обраде и издавања гаранције, која се изражава као проценат, обрачунава на износ дуга на који се издаје гаранција и наплаћује се приликом издавања гаранције.

(4) Фонд не може лицима, која имају лични интерес у правном послу са Фондом или се сматрају повезаним лицима по прописима о привредним друштвима, обрачунавати и наплаћивати повољније накнаде од накнада које обрачунава и наплаћује другим лицима.

Члан 25.

(1) Износ премија, које се утврђују за поједине гарантне програме, зависе од:

- а) износа и трајања финансијске обавезе чије се гарантовање тражи,
- б) начина и износа обезбјеђења гарантоване обавезе,
- в) области пословања предузетника,
- г) процјене ризика и
- д) других услова.

(2) Износ накнада из члана 24. став 1. овог закона за сваки гарантни програм утврђују се посебним актом Скупштине Фонда, уз обавезу годишње ревизије висине накнада у зависности од стварних трошкова и губитака насталих издавањем гаранција.

VII ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И РЕВИЗИЈА

Члан 26.

(1) Рад Фонда је јаван.

(2) Јавност рада се остварује јавношћу одлука и рада органа Фонда, достављањем извјештаја о раду и пословању и објављивањем општих аката и одлука.

(3) Статутом Фонда одређују се подаци и информације које се, у складу са прописима о привредним друштвима, сматрају пословном тајном, коју су дужни чувати директор, чланови органа и запослени у Фонду, као и случајеви у којима се подаци и информације које су јавне не могу сматрати пословном тајном.

Члан 27.

(1) Годишњи извјештај о раду и пословању, Фонд доставља Народној скупштини Републике Српске путем Владе.

(2) Извјештај из става 1. овог члана, осим показатеља о раду и финансијском пословању Фонда, садржи и податке о износу укупно одобрених гаранција, издатим гаранцијама по пословним дјелатностима и корисницима, измирењу обавеза од стране предузетника, износу наплаћених гаранција са рачуна Фонда и друго.

Члан 28.

(1) Ревизију Фонда у складу са законом којим се уређује ревизија јавног сектора врши Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске.

(2) Ревизију финансијских извјештаја Фонда, у складу са законом, обавља привредно друштво за ревизију које је лиценцирано у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.

Члан 29.

(1) Фонд је дужан да организује интерну ревизију као независну активност систематског и дисциплинованог приступа процјени и унапређења ефикасности процеса управљања, контроле и управљања ризиком.

(2) Начин организовања интерне ревизије уређује се Статутом Фонда.

(3) Фонд је дужан да успостави свеобухватне процедуре за успјешно праћење и контролу гарантног портфела Фонда, у складу са Статутом Фонда.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30.

Влада ће донијети одлуку о оснивању Фонда у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 31.

(1) До избора директора Фонда, послове из дјелокруга директора обављаће вршилац дужности директора Фонда, кога је Влада дужна именовати у року од 15 дана од дана доношења одлуке о оснивању Фонда.

(2) Влада је обавезна објавити конкурс за избор и именовање директора у року од 30 дана од дана доношења Статута Фонда.

Члан 32.

Пријава за упис Фонда у судски регистар подноси се надлежном суду у року од 30 дана од дана доношења одлуке о оснивању Фонда.

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 01- 655/10
Датум: 11. мај 2010. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић